

MPPSC- SET- SYLLABUS
OPTIONAL-PAPER-II

SUBJECT-SANSKRIT TRADITIONAL

इकाई-I
(वेदः)

1. वैदिकसाहित्यस्य सामान्यपरिचयः
2. ऋग्वेदसंहितायां सर्गविचारः
3. माध्यन्दिनसंहितायां रुद्रस्वरूपम्
4. ब्राह्मणस्वरूपं भेदाश्च
5. आरण्यके पञ्चमहायज्ञाः, कूर्माण्डहोमः
6. उपनिषदि श्रेयःप्रेयोमार्गः, नारदसनत्कुमारसंवादश्च
7. गायत्री-उष्णिग्-अनुष्टुप्-बृहती-पङ्क्ति-त्रिष्टुप्-जगतीच्छन्दसां परिचयः
8. निरुक्ते षड्भावविकाराः, देवतास्वरूपविचारः, ऋचां त्रैविध्यम्
9. त्रैस्वर्यप्रदर्शनम्, स्वरितभेदाः, विवृत्तिः, स्वरभक्तिः
10. आधुनिकयुगे वेदोपयोगः
11. भाव्यनुसन्धानचिन्तनम्

इकाई-II
(व्याकरणम्)

1. पञ्चसन्धयः
2. समासाः
3. कारकाणि
4. प्रत्ययेषु क्त-क्तवतु-कृत्य-स्त्रीप्रत्यय-मत्वर्थीयाः

5. आधुनिकयुगे व्याकरणोपयोगः
6. भाव्यनुसन्धानचिन्तनम्

इकाई-III

(ज्यौतिषम्)

1. नक्षत्रपरिचयः
2. राशिपरिचयः
3. ग्रहपरिचयः
4. दशमभावविचारः
5. नवत्रिधकालमानम्
6. आधुनिकयुगे ज्यौतिषोपयोगः
7. भाव्यनुसन्धानचिन्तनम्

इकाई-IV

(पुराणेतिहासः)

1. महापुराणसामान्यपरिचयः
2. पुराणलक्षणम्
3. सृष्टिविषयकावधारणम्
4. राजतरङ्गिण्याः (कल्हणविरचितायाः) विषयसारः
5. महाभारते भीष्मपर्व
6. आधुनिकयुगे पुराणेतिहासोपयोगः
7. भाव्यनुसन्धानचिन्तनम्

इकाई-V

(धर्मशास्त्रम्)

1. धर्मस्रोतांसि
2. आचारविमर्शः
3. व्यवहारविमर्शः
4. प्रायश्चित्तविमर्शः

6

5. श्राद्धविमर्शः
6. आधुनिकयुगे धर्मशास्त्रोपयोगः
7. भाव्यनुसन्धानचिन्तनम्

इकाई-VI

(मीमांसादर्शनम्)

1. मीमांसापरिचयः
2. धर्मलक्षणम्
3. भावना
4. विधिविमर्शः
5. षड्विधतात्पर्यनिर्णायकलिङ्गानि
6. आधुनिकयुगे मीमांसाशास्त्रोपयोगः
7. भाव्यनुसन्धानचिन्तनम्

इकाई-VII

(न्यायवैशेषिकदर्शनम्)

1. वैशेषिकशास्त्रपरिचयः
2. प्राचीननव्यन्यायशास्त्रपरिचयः
3. पदार्थविमर्शः
4. प्रमाणविचारः
5. शाब्दबोधप्रक्रिया
6. आधुनिकयुगे न्यायवैशेषिकदर्शनोपयोगः
7. भाव्यनुसन्धानचिन्तनम्

इकाई-VIII

(वेदान्ताः)

1. वेदान्तसम्प्रदायपरिचयः
2. तत्त्वमसीति वाक्यविचारः
3. ब्रह्मस्वरूपम्
4. विवर्तपरिणामयोस्तुलना
5. मोक्षः

6. आधुनिकयुगे वेदान्तदर्शनोपयोगः
7. भाव्यनुसन्धानचिन्तनम्

इकाई-IX

(सर्वदर्शनम्)

1. भारतीयवैदिकावैदिकदर्शनप्रमुखसिद्धान्तानां परिचयः
2. सांख्यतत्त्वानि
3. अष्टाङ्गयोगः
4. समाधिः
5. आगमेषु शिवशक्तिस्वरूपम्
6. शून्यवादः
7. स्याद्वादः
8. भक्तितत्त्वम्
9. आधुनिकयुगे सर्वदर्शनोपयोगः
10. भाव्यनुसन्धानचिन्तनम्

इकाई-X

(साहित्यम्)

1. संस्कृतसाहित्येतिहासः
2. काव्यलक्षणम्
3. काव्यप्रयोजनम्
4. वृत्तिविचारः
5. काव्यभेदाः
6. अलङ्कारेषु- उपमा, रूपकम्, व्यतिरेकः,
उत्प्रेक्षा, समासोक्तिः, काव्यलिङ्गम्
अर्थान्तरन्यासः
7. छन्दांसि- मालिनी, स्रग्धरा, शादूर्लविक्रीडितम्
मन्दाक्रान्ता, वसन्ततिलकम्
शिखरिणी, भुजङ्गप्रयातम्
8. आधुनिकयुगे साहित्योपयोगः
9. भाव्यनुसन्धानचिन्तनम्